

Masoveria de can Serra

Sant Mateu de Bages

Ubicació

Comarca: Bages
Lloc/Adreça: Nucli de Claret dels Cavallers. Demarcació de Claret dels Cavallers
Emplaçament Ctra. BV-3002 (a Salo), al km. 4 pista direcció sud i després est cap al Semís i Claret de Cavallers
Alçada: 561

Coordenades:

Latitud: 41.82133
Longitud: 1.64681
UTM Est (X): 387618
UTM Nord (Y): 4630824

Classificació

Número de fitxa 08229 - 333
Àmbit: Patrimoni immoble
Tipologia Edifici
Estil / època: Modern Contemporani Popular
Segle XVI-XIX
Estat de conservació Bo
Protecció Inexistent
Tipus de protecció: Inexistent
Observacions protecció: Pla especial del catàleg de masies i cases rurals en sòl no urbanitzable (núm. 59)
Data aprovació: dc., 20/01/2010 - 12:00
Número inventari Sí: IPA: 17112
Generalitat i altres inventaris
Accés Fàcil
Ús actual: Residencial
Titularitat Privada
Titular: 7710006CG8371S0001PZ
Fitxes associades:

Autoria de la fitxa Jordi Piñero Subirana

Data de registre de la fitxa: dc., 06/09/2017 - 02:00

Descripció

Casa d'origen antic (segles XVII-XVIII), que en els últims anys havia estat la masoveria de can Serra de Claret dels Cavallers, però de la qual se'n desconeix la funció originària. Es troba encaixonada a l'angle sud del conjunt del mas, i adossada a la casa principal mitjançant un porxo i, per la banda de llevant, adossada a una altra petita casa que, al seu torn, es troba adossada a can Ferrer: l'altre gran mas d'aquest indret. Es tracta d'una edificació de planta més o menys quadrada, que consta de planta baixa més un pis i golfes (originàriament tenia una planta més semisoterrània). Es troba al vessant sud d'un terreny amb desnivell, a tocar del turó on hi havia el castell de Claret dels Cavallers. La façana sud de la casa és la que tancava el recinte per aquest sector i constitueix una mena de recinte jussà de l'antic castell. Està formada per un mur de gran alçada que adopta les característiques d'una muralla, amb la part baixa atal·lussada i sense obertures. Les obertures es concentren als tres nivells superiors. L'accés d'aquesta casa es troba al costat nord, a la part on hi ha el porxo que connecta amb la masia de can Serra i que dona també al carreró que separa can Serra i can Ferrer. Cal dir que aquest sector sud-est de Claret dels Cavallers mostra una evolució constructiva força complexa. L'edificació més antiga és el petit habitatge situat més a l'est, que connecta i és propietat de can Ferrer (datat per una llinda al 1601), després es construí l'habitatge que és propietat de can Serra (probablement al mateix segle XVII i ampliat al XVIII), i finalment el porxo o pas elevat que comunica amb can Serra, fet en diverses fases, l'última el 1796, coincidint amb una galeria porticada que dona a l'església. L'interior de la casa té una distribució força atípica. Els baixos semisoterranis antigament formaven una estança allargada, i al segle XIX va ser colmatada amb enderrocs. Les habitacions de les plantes al seu damunt semblen correspondre a una casa modesta. Probablement el 1796 a la planta superior s'hi habilità una curiosa alcova, equipada amb una comuna adjacent. L'obra, que és feta amb bons carreus motllurat, contrasta amb la resta de l'habitatge. Aquesta part connecta amb can Serra mitjançant el pas elevat, i segurament era una estança noble que quedava separada de la casa principal.

Observacions:

Tot i que en el seu origen la funció d'aquesta casa ens és desconeguda en l'etapa final va ser la masoveria de can Serra i actualment es coneix amb aquest nom. Llinda en una paret nord que dona a la galeria porticada: 1796 Llinda d'un portal a l'oest del carreró (de l'habitatge propietat ja de can Ferrer): 1601 Inscripció al mur inclinat de reforç de la façana sud: 1852

Història

A partir d'una inscripció que es troba al final del carreró, pertanyent ja a can Ferrer, es pot deduir que la masoveria de can Serra ja existia l'any 1601. De fet, la tipologia constructiva sembla força antiga. Cap als segles XV i XVI el complex casteller de Claret dels Cavallers derivà en un mas. Aquests anys l'única casa situada a Claret dels Cavallers que apareix en els fogatges és can Serra. L'any 1505 hi ha constància del casament entre Joan Serra i Angelina. A partir d'aquest moment l'historiador Francesc Serra n'ha resseguit la genealogia, i fins a principis del segle XIX el cognom Serra va mantenir-se entre els propietaris del mas. El següent hereu fou Pere Serra, casat el 1540 amb Maria Feixes, de Coaner; Joan Serra es casà el 1565 amb Margarida. El 1587 al nucli de Claret dels Cavallers el mas Serra continuava sent el mas principal, que

tenia una altra casa coneguda com a Serra de baix. A partir d'aleshores, amb motiu del casament entre la pubilla Jerònima Serra amb Antoni Ferrer, hereu del mas Ferrer de les Basses, aquesta altra casa va passar a ser el mas Ferrer de Claret dels Cavallers. Seguint amb la genealogia dels Serra, el següent hereu fou Pere, que es casà el 1606 amb Càndida; Joanna Serra es casà amb Pere Gras, pubill que adoptà el cognom Serra; el seu hereu, Pere Serra, es casà el 1625 amb Esperança; Josep Serra es casà amb Maria (del castell de Terrassola); Francesc Serra es casà el 1691 amb Maria Giol (de Sant Feliu Sasserra); Pere Serra es casà el 1720 amb Maria Navel; Francesc Serra es casà el 1743 amb Antònia Oller (filla del mas Oller, avui Oller del mas, de Manresa), Pere Serra es casà el 1771 amb Maria Massana (del mas Massana, de Fals). En aquesta època els Serra tenien també el mas Fumera de Castelladral. Anton Serra es casà el 1805 amb Francesca Casajoana (de Rocafort) i en segones núpcies amb Rosa Sanjust (de Serrateix). Anton era carlí i fou afusellat per les tropes liberals a Prades el 1833. El substituïí com a hereu del mas el seu germà Joan Serra, casat amb Maria Galobardes. Cap dels seus fills no va sobreviure al matrimoni, i l'herència passà a una germana, Rita Serra, casada amb Tomàs Sanjust i Palà. El següent hereu fou Pere Sanjust Serra, casat amb Magdalena Llordella. El següent hereu fou Pere Sanjust, casat el 1908 amb Maria del Miracle Casas, de Matamargó. A la generació següent entrà un pubill de cognom Torrentó, oriünd de Viver i Serrateix. A partir d'aleshores els propietaris mantenen aquest cognom. Entorn de 1920, però, van deixar-hi de residir de manera permanent i van quedar uns masovers, que vivien a la masoveria de can Serra.

Bibliografia

GRUP SOLUCIONS MANRESA (2009). Pla especial del Catàleg de masies i cases rurals en sòl no urbanitzable de Sant Mateu de Bages. Ajuntament de Sant Mateu de Bages (núm. 59).

